

A Magyar Ügyvédi Kamara Összeférhetetlenségi Bizottságának állásfoglalása

Állásfoglalás iránti kérelem érkezett a Magyar Ügyvédi Kamarához egy Alapítvány ismertető anyaga szerint, a vele konzorciumi keretek kötött együttműködő ügyvédi irodákkal létrehozott programjukról.

Ennek lényege, hogy az Alapítvány által létrehozott Kft. munkaviszony keretében joghallgatókat vagy pályakezdő jogászokat foglalkoztat, akiket, mint kölcsönbe adó, ügyvédi irodáknak, mint kölcsönbe vevőknek ideiglenes munkavégzésre kikölcsönöz, lásd: Mt. XVI. fejezete.

Az Alapítvány ismertető anyaga szerint a Kérelmező és az ügyvédi irodák ezen konzorciumban **közösen** kívánnak **piaci megbízásokat** teljesíteni.

A jelen állásfoglalásnak nem tárgya a munkaerőkölcsönzés összetett szabályozásának elemzése, csupán felhívja a figyelmet az azzal kapcsolatos fokozott figyelemre.

A jelen állásfoglalás az **ügyvédi megbízás** kölcsönzött munkaerővel történő teljesítését vizsgálja.

A **2017. évi LXXVIII. törvény az ügyvédi tevékenységről** (Üttv.) egyértelműen megjelöli, hogy mely tevékenységek minősülnek ügyvédi megbízás keretében végezhető ügyvédi tevékenységnek, illetve, hogy mely tevékenységek végezhetőek az ügyvédi tevékenység gyakorlása keretében kiegészítő jelleggel, és azt is, hogy mindezt mely személyek jogosultak rendszeresen, ellenérték fejében végezni.

2. § (1) *Ügyvédi tevékenység:*

a) *a jogi képviselet ellátása,*

b) *a büntetőeljárásban védelem ellátása,*

c) *a jogi tanácsadás,*

d) *az okiratszerkesztés,*

e) *az okirat ellenjegyzése,*

f) *az a)-e) pont szerinti ügyvédi tevékenységgel összefüggésben a szerkesztett okiratok és mellékleteik elektronikus másolattá vagy elektronikus okirati formába alakítása (a továbbiakban együtt: elektronikus okirati formába alakítás),*

g) *az a)-f) pont szerinti ügyvédi tevékenységgel összefüggésben letét kezelése.*

3. § (1) *Az ügyvédi tevékenység gyakorlása keretében kiegészítő jelleggel folytatható:*

a) *szabadalmi ügyvivői tevékenység,*

b) *adótanácsadás,*

c) *társadalombiztosítási tanácsadás,*

d) *biztosítási tanácsadás,*

e) *munkaügyi tanácsadás,*

f) *bírósági, hatósági, illetve más közhatalmi eljáráson kívüli képviselet ellátása,*

g) *pénzügyi és egyéb üzletviteli tanácsadás,*

h) *felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység,*

i) *bizalmi vagyongazdálkodási tevékenység,*

j) *ingatlanközvetítői tevékenység,*

k) *társasházi közös képviselői tevékenység,*

*l) nem az ügyvédi tevékenység gyakorlója által készített papíralapú dokumentum elektronikus okirati formába alakítása, valamint
m) közvetítői eljárásban és büntetőügyekben folytatott közvetítői tevékenység.*

4. § (1) Ügyvédi tevékenységet rendszeresen és ellenérték fejében

a) ügyvéd,

b) európai közösségi jogász,

c) külföldi jogi tanácsadó,

d) kamarai jogtanácsos,

e) alkalmazott ügyvéd,

f) alkalmazott európai közösségi jogász,

g) ügyvédjelölt és

h) ügyvédi kamarai nyilvántartásba vett jogi előadó (a továbbiakban: jogi előadó) folytathat.

(2) Ügyvédi tevékenység az e törvényben meghatározott keretek között folytatható.

(3) Az ügyvédi irodára e törvény eltérő rendelkezése hiányában az ügyvédi tevékenység gyakorlójára vonatkozó szabályokat alkalmazni kell.

A felsorolásban joghallgató, joggyakornok vagy pályakezdő jogász, jogi előadó nem szerepel. A félreértések elkerülése végett az ilyen értelemben vett jogi előadó fogalma élesen elkülönül a h) pontban megjelölt *kamarai nyilvántartásba vett jogi előadótól*.

Az Üttv. külön önálló XX. fejezetben rendelkezik ügyvédi kamarai nyilvántartásba felvett ügyvédasszisztensről, aki ugyan alkalmazott és segítőtje az ügyvédi tevékenység folytatására jogosult személynek, de ő maga nem folytathatja azt és tevékenysége, jogosultságai, kötelezettségei szintén eltérnek a gyakornokétól.

A kérdés az, hogy a Kérelmező által felsorolt fenti munkavállalók (továbbiakban gyakornok), milyen módon vehetnek részt az ügyvédi irodák tevékenységében, hogyan segíthetik elő az ügyvédi iroda részére az ügyvédi iroda által végzett ügyvédi tevékenységet, az ügyvédi megbízás teljesítését.

28. § (1) Az ügyvédi tevékenység folytatására adott megbízás (a továbbiakban: ügyvédi megbízás) - e törvény és a Polgári Törvénykönyv eltérő rendelkezése hiányában - szabad megállapodás tárgya.

28. § (5) A megbízás teljesítésében - ha a felek eltérően nem rendelkeznek - az egyéni ügyvéd, az európai közösségi jogász, az ügyvédi iroda tagjai, a helyettes ügyvéd, az ezek alkalmazásában álló alkalmazott ügyvéd, alkalmazott európai közösségi jogász és ügyvédjelölt, valamint a külföldi jogi tanácsadó járhatnak el.

Az ügyvédi megbízás teljesítésében közreműködő személy kötelező jelleggel, kizárólag ügyvédi tevékenység folytatására jogosult személy lehet, jelen esetben az ügyvédjelölt és az alkalmazott ügyvéd, míg a munkaviszonyban álló kölcsönzött alkalmazott gyakornok nem.

A szabad megállapodás tárgya, illetve az eltérő rendelkezéseket nem lehet úgy értelmezni, hogy azok bármilyen feloldozást adnának a már idézett 4. §-ban írtak alól, az eltérés csak szűkítés, valamely személyek esetleges kizárása lehet.

Az ügyvédi tevékenység folytatására jogosult személyek, így a megbízás teljesítésében közreműködők munkáját azon tevékenységekkel, melyek nem minősülnek a 2. § és 3. §-ban írt

ügyvédi tevékenység gyakorlásának – az alábbiak szerint felmerülő problémák miatt kiemelt körültekintés és fokozott figyelem mellett - a gyakornok vagy más alkalmazott is elláthatja.

Az ügyvédi tevékenység folytatására jogosult személyek munkáját számos egyéb személy segítheti, akik ezáltal – közvetett módon – az ügyvédi megbízás teljesítését elősegítik, de abban nem vesznek részt, mert arra csak a törvényben felsorolt jogosultaknak van lehetőségük. Ilyen lehet a titkárnő, adminisztrátor, adatfeldolgozó, informatikus, könyvelő stb.

A törvény ezekről a személyekről a titoktartásról szóló részben, mint közreműködőkről rendelkezik.

Üttv. 10. § (3) Az ügyvédi tevékenység gyakorlóját nem terheli titoktartási kötelezettség alkalmazottjával szemben.

Miután a közvetített munkaerő nem áll az ügyvéd vagy az ügyvédi iroda alkalmazásában, hiszen ő az Alapítvány vagy az általa működtetett kft-vel van munkaviszonyban, így a fenti szabály ellehetetlenítené a gyakornok tevékenységét.

Üttv. 10. § (4) Az ügyvédi tevékenység gyakorlóját nem terheli titoktartási kötelezettség a helyettes ügyvédjével szemben, valamint - az általuk nyújtott szolgáltatás nyújtásához szükséges mértékben - az alábbi személyek irányában:

c) azok az ügyvédi megbízás teljesítésében közreműködő személyek, illetve a megbízás teljesítéséhez kapcsolódóan igénybe vett egyéb személyek, akiknek közreműködését, illetve igénybevételét az ügyfél jóváhagyta.

A kiközvetített gyakornok jobb híján az Üttv. 10. § (4) c) pontjában meghatározott egyéb közreműködőnek minősül és mint látjuk, elengedhetetlen az ügyvédi megbízási szerződésbe foglalt jóváhagyás, mert bár elvileg létezik, de igen kevés az olyan tevékenység, melynek során a gyakornok nem jut ügyvédi titok birtokába.

Üttv.11. § (1) Az ügyvédi titoktartási kötelezettség a 10. § (3) és (4) bekezdése alapján az ügyvédi titok megismerésére jogosult személyekre is kiterjed.

A 6/2018. (III. 26.) MÜK szabályzat az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól (ÜESZ) 3.4. *Az ügyvédi tevékenység gyakorlója fegyelmi felelősséggel tartozik azért, hogy az e szabályzat hatálya alá nem tartozó, az Üttv. 10. § (3) és (4) bekezdése hatálya alá tartozó alkalmazottjait és segítőt az ügyvédi titoktartási kötelezettségeire, valamint az átadott adatok ügyvédi titok jellegére megfelelő módon figyelmeztesse.*

Elvárt tehát, hogy az ügyvédi iroda a kölcsönzött gyakornok tekintetében, akár külön titoktartási szerződéssel, eleget tegyen az Üttv. és az ÜESZ-ben írt kötelezettségeinek és teljeskörűen kioktassa a gyakornokot az őt is terhelő ügyvédi titoktartási kötelezettségeiről, nem beszélve annak ellenőrzéséről és betartásáról.

A munkaerőkölcsönzés atipikus háromoldalú jogviszonya miatt a kölcsönzött gyakornokot nyilvánvalóan munkáltatója felé is köti az ügyvédi titoktartás.

Ez előre nem látható esetleges konfliktusokat jelenthet a gyakornok munkaviszonyát illetően, mind a titoktartással, mind pedig az utasítási jogokkal kapcsolatban.

A munkáltató utasítási joga tekintetében aggályossá válhat az ügyvédi tevékenység függetlensége, nem tisztázott az sem, hogy biztosítható a gyakornok személyében rejlő esetleges objektív és szubjektív összeférhetlenségi okok kizárása.

Fokozott kockázatot jelent, hogy a gyakornok, a kiközvetített munkaerő jellegből adódóan, vélhetően egy-egy ügyvédi irodában csak rövidebb időt tölt el és jelentős fluktuáció várható, ami az ügyvédi titkot még sérülékenyebbé teheti.

Ennek kapcsán szintén különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a titoktartási kötelezettségnek nincs határideje.

Az Alapítvány által megjelölt, az ügyvédi irodában a gyakornok által végzendő feladatok munkaköri leírása meglehetősen pontatlan, elnagyolt és megtévesztő, pld. külső kapcsolattartást szolgáló iratok készítése, szerkesztése; jegyzőkönyvek, jelentések készítése, ügyvédek munkájának segítése, ügyvédek munkájának jogi szempontú támogatása, hatáskörébe tartozó szakmai ügyekben ügyintézés és levelezés folytatása, stb., mert ezek tipikusan olyan munkaköri feladatok, amelyeket elsősorban az ügyvédjelöltek végeznek az ügyvéd irányítása mellett a jogi szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlat megszerzése érdekében, így a gyakornoki és az ügyvédjelölti munkakört összemoszák.

Bizonytalanságot okoznak, sőt kifejezetten megtévesztőek az Alapítvány reklámanyagában használt kifejezések. Ezek közül az ügyvédi megbízás közös teljesítésére való utalásról már a fentiekben volt szó. A jogi gyakornok megnevezést viszont a felsőoktatási törvényben szabályozott hallgatói szerződéssel bírók szakmai gyakorlata során, vagy a nemzetközi gyakornoki programokban alkalmazzák, így ennek jelentése sem tisztázott.

Összefoglalva tehát, elvileg nincs az Üttv.-ben olyan tételes norma, ami tiltaná a munkaerőközvető által kihelyezett gyakornok ügyvédi irodában való foglalkoztatását, azonban számos olyan egyéb az ügyvédi tevékenységre és az azt folytató személyre, ügyvédi megbízásra, titoktartásra, összeférhetlenségre, utasítási jogra, függetlenségre, ellenőrzésre, fegyelmi felelősségre vonatkozó szabály van, melyek a konstrukcióval kapcsolatban súlyozottan kiemelt figyelemre, körültekintésre és óvatosságra intenek, sőt megfontolás tárgyává teszik annak alkalmazhatóságát.